

Załącznik do uchwały nr XIII/104/2007
Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej
z dnia 28 czerwca 2007r.

**SYSTEM PROFILAKTYKI I OPIEKI
NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
GMINY KUŹNIA RACIBORSKA
NA LATA 2007-2015**

KWIECIEŃ 2007

SPIS TREŚCI

<u>WSTĘP</u>	3
1. KWESTIA RODZINY I DZIECKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ	5
2. DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA W GMINIE KUŹNIA RACIBORSKA	9
3. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA	22
4. UWAGI KOŃCOWE	31

WSTĘP

W polityce społecznej kwestie dziecka traktujemy z wielką uwagą. Dzieje się tak, gdyż dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych. Tymczasem, mimo wysiłków społeczeństwa, sytuacja dzieci i rodzin w naszym kraju daleka jest od stanu zadawalającego. Szansą na poprawę tego stanu rzeczy jest budowa lokalnych systemów profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z art. 17. ust. 1. pkt 13. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ma wzmacniać pozycję dziecka i rodziny na terenie gminy.

W systemie opieki nad dzieckiem – definiowanym jako obszary usług społecznych, których zadaniem jest tworzenie możliwości i poprawa warunków optymalnego rozwoju dziecka, wspieranie funkcjonowania rodziny oraz wyrównywanie dysfunkcji w zachowaniach osób bądź w sytuacjach społecznych – tradycyjnie rozróżnia się opiekę nad dziećmi o specjalnych potrzebach, tj. dziećmi z różnego rodzaju dysfunkcjami i zaburzeniami rozwojowymi oraz opiekę nad dziećmi i młodzieżą z problemami psychospołecznymi, włącznie z osobami uzależnionymi i pozostającymi w konflikcie z prawem.

Do najważniejszych elementów charakteryzujących kierunki zmian większości systemów opieki nad dzieckiem i rodziną należą:

- ekologiczne podejście do rodzicielstwa,
- zachowanie równowagi między ochroną dziecka a utrzymaniem rodziny,
- respektowanie punktu widzenia rodziców,
- model negocjacyjny jako zasada pracy z rodzinami dzieci o specjalnych potrzebach,
- zwracanie uwagi na kwestię praw dziecka i ich respektowanie,
- troska o zachowanie właściwych proporcji.

Rodzicielstwo uznawano dotąd za izolowany i jednokierunkowy proces, ograniczający się do wychowywania dzieci przez rodziców. Jeśli nastawienie rodziców wobec dziecka nie było pozytywne lub jeśli brakowało im wiedzy bądź umiejętności pedagogicznych i sprawy przybierały zły obrót, społeczeństwo uznawało rodziców za

winnych, a dzieci trafiały do placówki opieki instytucjonalnej albo do rodziny zastępczej. Chociaż mówiło się o opiece nad dziećmi, w rzeczywistości była ona rozumiana raczej jako ochrona dzieci lub pomoc dzieciom znajdującym się w niebezpieczeństwie.

Nowe osiągnięcia psychologii dowiodły, że rodzicielstwo to przede wszystkim proces dwukierunkowy i cyrkularny. Wpływ rodziców na dzieci, w zależności od cech dziecka, może być różny. Podobnie efekty niektórych działań rodzicielskich są funkcją temperamentu dziecka.

Podejście ekologiczne podkreśla, że w opiece nad dziećmi powinno się uwzględniać dziecko i rodziców jako indywidualne jednostki, a także cały system rodzinny oraz środowisko. Oznacza to, że w większości krajów europejskich z coraz większą rezerwą podchodzi się do umieszczania dziecka w instytucji opieki lub w rodzinie zastępczej oraz że powstaje coraz więcej programów skoncentrowanych na rodzinie i podejmuje się coraz więcej działań wspierających rodzinę.

Preferuje się różnego rodzaju „edukacyjne wsparcie rodziny”, organizowane przez ośrodki opieki dziennej czy rodziny zastępcze oferujące opiekę dzienną. Rodzice są wspierani przez te ośrodki lub rodziny w radzeniu sobie z codziennymi problemami domowymi i wychowawczymi. Warto zwrócić również uwagę na bardziej zróżnicowane formy usług nastawionych na udzielanie pomocy większej liczbie dzieci i młodych ludzi, nasilającą się tendencję do umieszczania dzieci pod opieką krewnych oraz rosnące wysiłki w pozyskiwaniu profesjonalnych opiekunów, przygotowanych do pracy z młodymi ludźmi manifestującymi złożone problemy.

1. KWESTIA RODZINY I DZIECKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ

Istnieje wiele definicji rodziny. Najogólniej określa się ją jako podstawową komórkę społeczną, składającą się z rodziców (rodzica) i dzieci. Podkreśla się również instytucjonalną formę małżeństwa, poprzez którą powstaje system pokrewieństwa i dziedziczenia. Elementem wyróżniającym rodzinę jest wspólnota mieszkaniowa, tworząca najczęściej jedno gospodarstwo domowe, które może obejmować dwa, a nawet trzy pokolenia. Cechą wspólną wszystkich definicji rodziny jest to, że zapewnia ona ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Ogólnie rzecz ujmując, rodzinę charakteryzuje współwystępowanie takich elementów, jak: wspólne zamieszkanie członków, wspólne nazwisko, wspólna własność oraz wspólna kultura duchowa.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznawanym wartościom. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieświadomionego często przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Dziecko, podobnie jak rodzina, nie posiada jednoznacznej definicji. Według Kodeksu cywilnego to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie uzyskała pełnej zdolności do czynności prawnych. W Kodeksie karnym nieletnim jest dziecko do ukończenia 17. roku życia. Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat.

Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego; wówczas dziewczyna, zawsze za zgodą sądu opiekuńczego, może uzyskać pełną zdolność do czynności prawnych po ukończeniu 16 lat). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

1.1. REGULACJE PRAWNE KWESTII RODZINY I DZIECKA

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Rozwinięcie norm zawartych w Konstytucji, a odnoszących się do rodziny, znajduje miejsce w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W dokumencie tym unormowano problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są Kodeksy: karny, cywilny, postępowania cywilnego i pracy. Pierwszy z nich zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka. Natomiast Kodeks cywilny, choć nie jest bezpośrednio związany z ochroną rodziny, służy jej w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw małoletniego w obrocie prawnym oraz dotyczących zasad prawa spadkowego. Kodeks postępowania cywilnego z kolei chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Obejmuje również ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych dla osób dochodzących roszczeń alimentacyjnych i daje możliwość

występowania w tych sprawach w charakterze pełnomocnika właściwego przedstawiciela do spraw opieki społecznej organu gminy lub organizacji społecznej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie. Kodeks pracy, służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe. Jednym z nich jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, której art. 16. stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Zapis dotyczący rodziny figuruje również w pkt 16. pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej. Mówi on, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Innym aktem prawnym zapewniającym ochronę rodzinie jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny. W dokumencie tym zapisane jest m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, czyli prawo każdego do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Problematyka rodzinna podejmowana jest także w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W dokumencie tym, w określeniu prawa kobiet do równouprawnienia i partnerstwa podkreślono m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Część artykułów Konwencji pozostaje w bezpośrednim związku z rodzinnymi funkcjami kobiety, ukierunkowanymi na wzmocnienie społecznego statusu rodziny.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, będącym zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka, jest Konwencja o Prawach Dziecka. Jej postanowienia dotyczące dziecka urodzonego, które nie ukończyło 18. roku życia, obejmują: prawa cywilne, prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania, prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami, prawa socjalne oraz kulturalne i polityczne. Konwencja ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota

ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dziecka i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Tworząc system ochrony dziecka, kierowano się zasadą dobra dziecka (wszystkie działania podejmowane są w najlepiej pojętym interesie dziecka), zasadą równości (wszystkie dzieci, niezależnie od ich cech: koloru skóry, płci i narodowości, mają być równe wobec prawa), zasadą poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców za rozwój i wychowanie dziecka (ochronie podlega autonomia rodziny i prawa obojga rodziców do decydowania o sprawach dziecka) oraz zasadą pomocy państwa w zabezpieczeniu odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych rodziny.

Jeszcze innym aktem prawnym zapewniającym ochronę dziecku jest Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci. Ma ona zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Dokumentem na rzecz praw dziecka jest także Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego, która zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Rodzina i dziecko są również chronione w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Prawny zapis ochrony rodziny i dziecka znajduje się w wyżej wymienionych aktach międzynarodowych oraz w konstytucjach poszczególnych państw członkowskich. Istnieją poza tym wspólnotowe akty wtórne dotyczące równego traktowania kobiet, które zwracają uwagę na konieczność godzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz na szczególną ochronę kobiet w ciąży i w okresie macierzyństwa.

2. DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA W GMINIE KUŹNIA RACIBORSKA

Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet, przekazanych zarówno liderom lokalnej społeczności, jak i placówkom edukacyjnym. W niniejszej diagnozie pominięto badanie metodą SWOT, ponieważ zostało ono przedstawione w strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy.

2.1. NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA I PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

Identyfikacja najważniejszych zagrożeń dotyczących dzieci i rodziny na terenie gminy jest jednym z najistotniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy dzieci, młodzieży i rodziny, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych MOPS-u, radnych, mieszkańców Gminy.

Z wypowiedzi ankietowanych wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność. Zawierały one także sugestie, jak pomagać w rozwiązywaniu pojawiających się kwestii społecznych.

BARIERY

Z ankiet wynika, że młodzież i dzieci mieszkające na terenie gminy natrafiają na następujące bariery:

- problemy materialne rodziców (ubóstwo, bezrobocie) i brak pieniędzy na realizację aspiracji,
- niewydolność wychowawcza rodzin,
- ograniczona liczba alternatywnych form i miejsc spędzania czasu wolnego (nadmiar wolnego czasu, brak instruktorów do prowadzenia zajęć na terenach wiejskich),

- ograniczony dostęp do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- ograniczony dostęp do instytucji kulturalnych,
- dostępność alkoholu i papierosów (sprzedawanie używek nieletnim),
- wysokie koszty dojazdów do szkół i brak dobrej komunikacji w dni wolne,
- zaniedbania wychowawcze oraz brak właściwego wsparcia ze strony rodziców,
- mała aktywność organizacji młodzieżowych,
- trudności w znalezieniu pracy po zakończeniu nauki.

PROBLEMY

Z ww. barier wynikają problemy związane z dziećmi i młodzieżą, do rozwiązania których Gmina musi znaleźć odpowiednie warunki i możliwości. Głównymi problemami podkreślanymi przez ankietowanych są:

- mała oferta zagospodarowania czasu wolnego,
- likwidowanie płatnych zajęć pozalekcyjnych w szkołach (sportowych i artystycznych) oraz niewykorzystywanie szkolnych obiektów sportowych po lekcjach,
- brak należytej opieki nad dziećmi z uwagi na wyjazdy rodziców do pracy za granicę,
- niższy poziom nauczania w sołectwach,
- uzależnienie od telewizji i internetu,
- wzrastająca demoralizacja młodzieży wyrażająca się w agresji słownej i fizycznej,
- obniżenie poczucia odpowiedzialności za zachowanie,
- łatwy dostęp do środków psychoaktywnych i ich nadużywanie (alkohol, papierosy, narkotyki),
- brak perspektyw rozwoju po zakończeniu nauki,
- brak szacunku w relacjach wewnątrz rodzin i tolerowanie przez rodziców nagannych postaw,
- niski poziom aspiracji młodzieży i małe zainteresowanie rodziców rozwojem osobowym i zawodowym dzieci,
- brak odpowiednich wzorców zachowań, upadek autorytetów.

CO NALEŻY ZMIENIĆ

W celu poprawy istniejącej sytuacji proponuje się następujące rozwiązania w poszczególnych obszarach funkcjonowania:

1. Działania w zakresie sportu i wypoczynku:

- zwiększenie liczby masowych imprez sportowych i rekreacyjnych,
- zabezpieczenie odpowiedniej infrastruktury sportowej, łatwiejszy dostęp do istniejących obiektów sportowych, a także ich zabezpieczenie przed dewastacją,
- pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego,
- rozwój klubów sportowych wraz z powiększaniem oferty zajęć dla dzieci i młodzieży,
- tworzenie różnych sekcji sportowych, nie tylko piłki nożnej,
- organizowanie zajęć sportowych w godzinach popołudniowych i w dni wolne,
- poszerzenie oferty wiejskich domów kultury i wiejskich świetlic,
- budowa basenu i placów zabaw, ścieżek zdrowia i ścieżek rowerowych,
- dofinansowanie działalności sportowej w szkołach,
- zapewnienie taniego wstępu na kąpieliska,
- mała infrastruktura sportowa – modernizacja i rozwój.

2. Działania w zakresie poprawy stanu zdrowia i sprawności:

- poszerzenie oferty imprez sportowo-turystycznych w szkołach i Gminie,
- propagowanie zdrowego stylu życia, racjonalnego odżywiania się, uświadamianie szkodliwych skutków uzależnień,
- organizowanie tanich obozów, półkolonii, kolonii dla wszystkich dzieci,
- utrzymanie usług pielęgniarskich w szkołach,
- badania profilaktyczne dzieci i młodzieży oraz badania przesiewowe,
- wyjazdy na kryty basen, szczególnie dla dzieci z wadami postawy,
- organizowanie gimnastyki korekcyjnej, szczególnie dla uczniów klas IV-VI.

3. Działania w zakresie poprawy sytuacji dzieci niepełnosprawnych:

- tworzenie klas integracyjnych i organizowanie zajęć integracyjnych,
- likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych,
- zwiększenie dostępności usług rehabilitacyjnych,
- informowanie o możliwościach pozyskania pomocy ze środków PEFRON-u,

- ułatwienie dostępu do ośrodków kształcenia,
- budowanie atmosfery zrozumienia wokół problemu niepełnosprawności,
- prowadzenie gimnastyki korekcyjnej dla dzieci z wadami postawy,
- ułatwienie dostępu do pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców,
- organizowanie warsztatów terapii zajęciowej i świetlic środowiskowych dla niepełnosprawnych dzieci.

4. Działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży:

- współpraca placówek oświatowych z policją (m.in. organizowanie pogadanek i prelekcji na temat niebezpieczeństw grożących dzieciom i młodzieży),
- zwiększenie liczby patroli policji w godzinach wieczornych,
- pedagogizacja rodziców polegająca na uświadamianiu im odpowiedzialności za własne dzieci,
- egzekwowanie nakazu ograniczenia prędkości na terenie zabudowanym,
- reaktywowanie tzw. trójek klasowych,
- poprawianie stanu bezpieczeństwa na terenie szkół (przeciwdziałanie przemocy, alkoholizmowi i dystrybucji narkotyków),
- wprowadzenie do szkół ochroniarzy i zwalczanie dilerów narkotykowych,
- propagowanie zasad BHP, szczególnie wśród młodzieży pracującej w gospodarstwach rolnych rodziców.

5. Działania w zakresie wsparcia dzieci z rodzin ubogich:

- ułatwienie dostępu do pomocy społecznej,
- poszerzanie oferty bezpłatnego lub częściowo odpłatnego wypoczynku letniego i zimowego,
- uzależnienie wysokości stypendium nie tylko od sytuacji finansowej, ale również od wyników w nauce i obecności na lekcjach,
- darmowe posiłki dla dzieci z ubogich domów,
- zwiększanie pomocy rzeczowej,
- udzielanie wsparcia rzeczowego (podręczniki i przybory szkolne) oraz finansowego (dofinansowywanie wycieczek szkolnych, wypoczynku letniego i zimowego).

6. Inne możliwości:

- prelekcje specjalistów organizowanie przez organizacje pozarządowe, samorząd i Kościół,
- aktywizowanie bezrobotnych rodziców do podejmowania działań poprawiających ich sytuację, rozliczanie ich z efektów poszukiwania pracy,
- propagowanie odpisu podatkowego dla płatników – darczyńców,
- wykorzystanie walorów środowiska do organizowania wypoczynku w miejscu zamieszkania.

2.2. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania zostały rozesłane do szkół gminy ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów. Wypowiedzi ankietowanych zawierają również informacje o już realizowanych działaniach opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych wśród dzieci i młodzieży.

Na terenie gminy Kuźnia Raciborska znajdują się: 3 przedszkola, 2 zespoły szkolno-przedszkolne, 2 szkoły podstawowe, 2 gimnazja i 5 szkół ponadgimnazjalnych. Do wymienionych szkół uczęszcza w sumie 1.821 dzieci i młodzieży.

Do badania przedłożono pięć ankiet, z czego dwie dotyczyły szkół podstawowych, dwie zespołów szkół ogólnokształcących i technicznych, jedna młodzieżowego ośrodka wychowawczego. W materiale badawczym respondenci oceniali głównie pozycję dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania.

Z dostarczonych ankiet wynika, że wszystkie placówki posiadają dostęp do Internetu i sali gimnastycznej. Dostęp do świetlicy mają trzy szkoły, wszystkie prowadzą dożywianie uczniów (zapotrzebowanie w tym zakresie jest jednak większe), pięć szkół zatrudnia pedagoga, cztery pielęgniarkę, jedna psychologą i jedną doradcę zawodowego. W żadnej nie funkcjonują klasy integracyjne.

Ogół placówek współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną (psychologiczno-pedagogiczne badania dzieci i młodzieży, doradztwo zawodowe dla uczniów, konsultacje indywidualne, szkolenia pedagogów), kuratorami sądowymi (sprawowanie nadzoru nad uczniami i rodzicami, spotkania indywidualne oraz z radą

pedagogiczną – wymiana informacji), policją (spotkania z młodzieżą w ramach zajęć profilaktycznych, np. na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, prowadzenie rozmów indywidualnych z uczniami) i pomocą społeczną (prowadzenie wywiadów środowiskowych, wspólne wizyty w środowiskach rodzinnych, dożywianie uczniów, pomoc materialna, m.in. w wyjazdach na kolonie i obozy, wymiana informacji, kontakt w sytuacjach problemowych). Większość szkół (4 placówki) prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się opieką nad dzieckiem i młodzieżą (m.in. TPD, ZHP), organizując pomoc materialną, zajęcia popołudniowe, a także rajdy turystyczne i wycieczki, uczestnicząc w akcjach i konkursach organizowanych przez te organizacje. Szkoły korzystają z pomocy lekarzy (badania bilansowe, szczepienia ochronne, pogadanki z uczniami na temat zdrowego stylu życia w ramach realizacji tzw. ścieżki zdrowotnej, poradnictwo indywidualne, pozyskiwanie informacji o uczniach i przekazywanie informacji o ich problemach). Z uwagi na szczupłość środków finansowych szkoły nie współpracują z logopedami. Tylko w jednej szkole logopeda na zasadach wolontariatu udziela porad potrzebującym. Niektóre placówki utrzymują kontakty z innymi podmiotami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży. Dotyczy to szczególnie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, do którego zgłaszają się szkoły w celu pozyskania środków finansowych dla dzieci niepełnosprawnych albo w sprawach uczniów z rodzin zastępczych. Jedna szkoła współpracuje ze Stowarzyszeniem Pracowników Resocjalizacji.

Według ankietowanych problemami, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i zarazem szkoły, są dysfunkcje występujące w domu (odnoszące się do niewydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz alkoholizmu i niezaradności życiowej rodziców). Ich podłożem jest zjawisko ubożenia i związany z nim problem bezrobocia, który próbuje się rozwiązać poprzez wyjazdy zarobkowe członków rodzin za granicę. W tym kontekście pedagodzy wskazują na zjawisko braku właściwej opieki nad dzieckiem. W niektórych przypadkach skomplikowana sytuacja rodzinna doprowadza do anoreksji szkolnej, a w jeszcze większej skali do zaniku aspiracji w zakresie zdobywania wykształcenia. Nakłada się na to brak odpowiednich wzorców zachowań, co utrwala negatywne postawy wśród dzieci i młodzieży. Przejawiają się one w agresji i przemocy (konflikty w grupie rówieśniczej, niszczenie mienia), w opuszczaniu zajęć oraz sięganiu przez uczniów po środki uzależniające (najczęściej po papierosy, alkohol, a także narkotyki).

We wszystkich placówkach przeprowadzane są badania służące diagnozowaniu środowiska szkolnego, a powszechnie realizowane programy profilaktyczne skutecznie łagodzą zjawiska patologiczne i zapobiegają ich występowaniu. Badania diagnozujące środowisko szkolne dotyczą takich kwestii jak:

- profilaktyka uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki),
- agresja i przemoc wśród uczniów (coroczne badania środowiska szkolnego pod względem stopnia agresji i poczucia bezpieczeństwa),
- sytuacja materialno-bytowa uczniów,
- wiedza z zakresu prawidłowego odżywiania,
- media w życiu młodych (uzależnienia i zagrożenia),
- wykorzystanie czasu wolnego przez ucznia,
- atmosfera w szkole (klimat wychowawczy).

W związku z uzyskanymi wynikami badań w szkołach przeprowadzono m.in. rozmowy wychowawcze z uczniami, nawiązano ściślejszą współpracę z kuratorem, zatrudniono pedagoga, zreorganizowano dyżury nauczycielskie, zorganizowano spektakle profilaktyczne dla uczniów, a dla rodziców prelekcje, które prowadzili lekarze, psychologowie, pedagodzy i policjanci. Uzyskane wyniki badań skłoniły niektóre szkoły do modyfikacji programów wychowawczych i dostosowania zajęć (na miarę możliwości kadrowych i finansowych) do oczekiwań uczniów i rodziców. Na podstawie badań opracowano programy profilaktyki szkolnej i plany działań wychowawczych.

W celu złagodzenia zjawisk patologicznych występujących w środowisku szkolnym placówki prowadzą zajęcia profilaktyczne w następujących obszarach:

- uzależnień – realizowanie programu „Mój wybór, moja decyzja”; profilaktyka nikotynowa, narkotykowa i alkoholowa w ramach dni promocji zdrowia; realizacja programu profilaktycznego dla klas I-III „W zdrowym ciele zdrowy duch”. Ponadto na lekcjach wychowawczych uczniowie informowani są o zagrożeniach związanych z uzależnieniami, przeprowadza się pogadanki na temat zdrowego stylu życia;
- przemocy i agresji – realizacja programu wychowawczego poświęconego tej tematyce, szczególne prawidłowym reakcjom na sytuacje trudne i stres, sposobom rozwiązywania konfliktów. Ponadto realizacja zadań wynikających z harmonogramu „Szkoły promują zdrowie”, zajęcia z pedagogiem poświęcone budowaniu prawidłowych więzi interpersonalnych i integracji zespołów klasowych;

- inne – na temat bezpieczeństwa w domu, szkole i poza domem oraz na temat właściwego korzystania z środków masowego przekazu, a także o zapobieganiu AIDS.

Placówki oferują swoim wychowankom zajęcia dodatkowe (m.in. różnorodne tematycznie koła zainteresowań – teatralne, muzyczne, biblioteczne, informatyczne, plastyczne, a także zajęcia szkolnego kółka sportowego, zajęcia z języków obcych), a dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (we wszystkich szkołach), socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, korekcyjno-kompensacyjne oraz resocjalizacyjne (w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym).

Z analizy wynika, że szkoły są miejscami bezpiecznymi dla dzieci i młodzieży, choć w jednej szkole są miejsca (toalety), które wymagają nadzoru ze strony nauczycieli. W celu eliminowania zachowań o cechach patologii społecznej szkoły wprowadzają aktywne dyżury nauczycieli, pogadanki profilaktyczne, m.in. z udziałem policjantów.

Nauczyciele kształtują wśród młodzieży postawy charytatywne i propagują ideę wolontariatu poprzez uczestnictwo w różnych akcjach charytatywnych, m.in. „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Góra Grosza” i „I Ty możesz zostać św. Mikołajem”, a także w innych zbiórkach pieniężno-rzeczowych na rzecz dzieci z Domu Dziecka, dzieci pochodzących z rodzin ubogich, osób samotnych i chorych. Jedna placówka (Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy), ze względu na swą specyfikę, prowadzi działania w omawianym zakresie w niewielkim stopniu. Posiada natomiast rozbudowany system specjalnych programów profilaktycznych i naprawczych (resocjalizacyjne, relaksacyjne, przeciwdziałania agresji, a także program arteterapii, czyli resocjalizacji przez sztukę).

Wśród różnych form pomocy szkoły proponują rodzicom uczniów:

- o szczególnych potrzebach edukacyjnych: wskazówki do pracy z dziećmi w domu, konsultacje z nauczycielami i pedagogami, diagnozowanie w PPP;
- z problemami społecznymi: kierowanie do odpowiednich instytucji psychologiczno-pedagogicznych, rozmowy mobilizujące, kontakty z kuratorem sądowym, pedagogiem szkolnym;
- z problemami materialnymi: stypendia socjalne, giełdy używanych podręczników, informowanie o możliwościach korzystania ze stypendiów i dożywiania, pomoc w załatwianiu formalności.

Jeśli chodzi o formy pomocy proponowane uczniom, to szkoły (z wyjątkiem specjalistycznych zajęć w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym) są w stanie zaoferować jedynie zajęcia pozalekcyjne w kołach przedmiotowych. Uczniom o szczególnych potrzebach edukacyjnych proponuje się zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, terapeutyczne oraz gimnastykę korekcyjną. Dla dzieci i młodzieży z problemami społecznymi placówki mają do zaoferowania wywiady środowiskowe, stypendia, wyprawki, dożywianie i pomoc rzeczową. Uczniowie ze środowisk zagrożonych mogą natomiast liczyć na wzmożoną opiekę wychowawczą, zajęcia świetlicowe, programy profilaktyczne, kontakty z pedagogami i MOPS-em.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, jakie placówki mogłyby podjąć i realizować, gdyby posiadały odpowiednie możliwości, wskazywano na potrzebę zwiększenia liczby zajęć pozalekcyjnych w celu lepszego zagospodarowania czasu wolnego i uczynienia z placówek „szkół całodniowych” (spektakle profilaktyczne, zajęcia ze specjalistami z różnych dziedzin). Wskazywano także na konieczność zatrudnienia logopedy i pedagogów.

Podjętą kwestię badań koniecznych do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i rodziców z gminy, pedagodzy stwierdzili, iż należy określić liczbę dzieci pozostających bez należytej opieki z uwagi na wyjazdy rodziców do pracy za granicę. Ponadto należy określić stopień przemocy domowej i międzyrodzinną oraz dokonać analizy sytuacji rodzin, w których występują problemy wychowawcze i materialne. Szczegółowego zdiagnozowania wymaga również problem uzależnień.

Wśród instytucji i organizacji, z którymi należałoby podjąć współdziałanie w celu zapewnienia dzieciom i młodzieży skuteczniejszej opieki, wymieniono Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Towarzystwo Miłośników Ziemi Raciborskiej, Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Straż Pożarną, Kościół, Urząd Miejski, Policję, szkoły i placówki oświatowe oraz kluby sportowe. Z instytucji i organizacji działających poza gminą wskazywano na: kuratorów sądowych, Powiatowy Urząd Pracy, a także Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, wskazano na konieczność organizowania sieci świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, szczególnie dla uczniów z rodzin zagrożonych patologią lub niedostosowaniem społecznym, uruchomienia klubu młodzieżowego, a także potrzebę stworzenia efektywnego systemu pomocy rodzinie (umożliwienie szerszego dostępu do filii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Ośrodka Interwencji Kryzysowej).

2.3. SYTUACJA DZIECKA I RODZINY W PERSPEKTYWIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

Informacji o sytuacji dziecka i rodziny w środowisku lokalnym dostarcza również działająca na danym terenie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Dane ww. instytucji dotyczą m.in. takich kwestii jak rodzaj przeprowadzonych badań oraz liczba i rodzaj wydanych opinii i orzeczeń.

Rodzaj badań dotyczących uczniów ze szkół gminy Kuźnia Raciborska, przeprowadzonych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Raciborzu

Rodzaj czynności	Liczba dzieci
Diagnostyczne badania psychologiczne	86
Diagnostyczne badania pedagogiczne	86
Dzieci objęte systematyczną terapią w poradni	4
Razem	176

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Raciborzu.

W roku 2005 pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Raciborzu wydali na podstawie badań diagnostycznych ogółem 69 opinii dotyczących trudności w funkcjonowaniu w roli ucznia i problemów w funkcjonowaniu społecznym. W opiniach zawarto przyczyny tych zachowań, jak i formy pomocy oraz sposoby pracy z dzieckiem. W omawianym okresie wydano również 17 orzeczeń, w tym 5 do nauczania indywidualnego, 11 do kształcenia specjalnego (ze względu na przewlekłą chorobę lub upośledzenie), 1 opinię o wczesnym wspomaganie rozwoju (na mocy orzeczenia). Przypadki trudności w funkcjonowaniu dzieci i młodzieży konsultowane były na bieżąco z pedagogami szkolnymi oraz w trakcie comiesięcznych spotkań z pedagogami w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

2.4. ZASOBY

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie kwestii dziecka i rodziny są instytucje działające na terenie gminy. Prezentujemy te, które mogą mieć największy wpływ na poprawę sytuacji i dziecka i rodziny.

Nazwa instytucji	Kontakt
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Powstańców 15, tel. 032 419 10 73.
Szkoła Podstawowa im. Jana Wawrzynka	47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Arki Bożka 9, tel. 032 419 13 18.
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Piaskowa 28, tel. 032 419 13 72.
Zespół Szkół Ogólnokształcących	47-430 Rudy, ul. Rogera 2, tel. 032 410 30 24.
Zespół Szkolno-Przedszkolny	47-420 Turze, ul. Raciborska 42, tel. 032 419 26 33
Zespół Szkolno-Przedszkolny	47-420 Budziska, ul. Szkolna 14, tel. 032 419 11 50.
Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji	47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Klasztorna 9, tel./fax 32 419 14 07.
Miejska Biblioteka Publiczna	47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Klasztorna 9, tel./fax 32 419 10 73.
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Słowackiego 6, tel. 032 419 13 75.
Chrześcijańskie Stowarzyszenie „Jerozolima”	47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Kocura 8, tel. kom. 512 482 332.
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	47-420 Kuźnia Raciborska. ul. Klasztorna 1, tel. 032 419 11 17.
„Caritas”	47-420 Kuźnia Raciborska. ul. Jagodowa 15, tel. kom. 501 398 020.

2.5. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Zespół wspierający Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w opracowaniu niniejszego dokumentu, opierając się na materiale analitycznym oraz przesłankach wynikających z ogólnopolskich dokumentów diagnostycznych i programowych, uznał, że działania mające na celu budowę lokalnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną należy zaprogramować w podstawowych obszarach, tj.:

- poprawy stanu funkcjonowania rodziny,
- poprawy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym,
- doskonalenia procesu wychowawczego,
- poprawy stanu zdrowia populacji, w szczególności poprzez rozwój sportu i rekreacji,
- poprawy stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

CELE STRATEGICZNE SYSTEMU

3. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA

Cel strategiczny 1.

POPRAWA STANU FUNKCJONOWANIA RODZINY

Cele operacyjne:

- 1. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.**
- 2. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.**
- 3. Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin oraz potrzeb i oczekiwań dotyczących pomocy rodzinie.
2. Wdrażanie programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych służących rozwojowi rodziny.
3. Analiza i monitoring systemu wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań.
4. Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej działających na rzecz rodziny.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
2. Budowanie zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, w tym utworzenie instytucji odpowiedzialnej za przyjmowanie sygnałów o sytuacji kryzysowej rodzin.
3. Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodzin.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Obejmowanie opieką socjalną rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich dożywiania w szkole, wyposażenia w podręczniki i pomoce szkolne.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska oraz Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 2.

POPRAWA SYTUACJI DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Cele operacyjne:

- 1. Wzbogacanie oferty edukacyjnej.**
- 2. Wspieranie uczniów uzdolnionych.**
- 3. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Włączanie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na możliwości indywidualnego rozwoju, twórczego działania oraz sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych, przedsiębiorczości i planowania kariery.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, zasiłki, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczkach dydaktycznych).
4. Wyrównywanie dysproporcji w dostępie do oferty edukacyjnej na miarę możliwości i potrzeb każdego dziecka.
5. Wyposażenie każdej szkoły w porównywalne środki edukacyjne, w tym pracownie komputerowe z dostępem do Internetu.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Wypracowanie procedur monitoringu uczniów uzdolnionych, wspierania ich rozwoju, wyróżniania i nagradzania.
2. Organizacja oferty edukacyjnej dla młodzieży szczególnie uzdolnionej.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Stworzenie systemu usług wspierających proces edukacji uczniów niepełnosprawnych.
2. Tworzenie warunków umożliwiających dostęp uczniów niepełnosprawnych do szkół ogólnodostępnych.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska oraz Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 3.

DOSKONALENIE PROCESU WYCHOWAWCZEGO

Cele operacyjne:

- 1. Wzmacnianie systemu gwarantującego prawidłowy przebieg procesu wychowania.**
- 2. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej, sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych i filantropijnych w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.
3. Poszerzanie profilaktyki szkolno-rodzicielskiej.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Zapewnienie opieki pedagoga i psychologa w każdej szkole.
2. Inicjowanie programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży, w tym uzależnieniom, nieprzystosowaniu, wykluczeniu.
3. Organizacja świetlic szkolnych i środowiskowych, w tym parafialnych.
4. Tworzenie warunków do zwiększenia różnych form orientacji i poradnictwa zawodowego.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska oraz Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 4.

PROMOCJA ZDROWIA ORAZ ROZWÓJ SPORTU I REKREACJI

Cele operacyjne:

- 1. Rozwijanie warunków służących aktywności ruchowej dzieci i młodzieży.**
- 2. Kompensacja deficytów zdrowotnych oraz wspieranie opieki zdrowotnej nad dzieckiem niepełnosprawnym.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wspieranie cyklicznych badań sprawności młodego pokolenia.
2. Wykorzystywanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży.
3. Stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych do optymalnego wykorzystania istniejących obiektów sportowych w placówkach oświatowych, również w godzinach popołudniowych, a dla młodzieży także w godzinach wieczornych.
4. Rozbudowa infrastruktury służącej czynnemu spędzaniu czasu wolnego (place zabaw, boiska sportowe, ścieżki rowerowe).
3. Wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Prowadzenie cyklicznych badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.
2. Zapewnienie codziennej opieki pielęgniarskiej w każdej placówce oświatowej oraz punktów konsultacyjnych w ośrodkach zdrowia.
3. Inicjowanie edukacyjnych programów prozdrowotnych w szkołach (higiena nauki i pracy, prawidłowe żywienie, wady postawy, uzależnienia).
4. Tworzenie warunków do praktykowania zachowań prozdrowotnych.
5. Wspieranie programów rehabilitacyjnych przygotowujących dzieci niepełnosprawne do podjęcia samodzielnego życia.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska oraz Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 5.

POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA RODZINY, DZIECI I MŁODZIEŻY

Cele operacyjne:

- 1. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa i społecznej pewności dzieci i młodzieży.**
- 2. Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.**
- 3. Ochrona dziecka przed wykorzystywaniem i molestowaniem.**

Zdania do celu operacyjnego 1:

1. Wdrażanie programów ilustrujących zagrożenia cywilizacyjne.
2. Włączanie w realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych policjantów z wydziału prewencji oraz ruchu drogowego.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych na temat uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.
2. Ustawiczne szkolenie nauczycieli związane z zagrożeniem uzależnieniami.
3. Wdrażanie programów edukacyjnych z zakresu uzależnień dla rodziców.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i w środowisku.
3. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „Niebieska linia”.
4. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska oraz Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

4. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w programie będą realizowane w ramach zapisanych zadań w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.